

Бресті, Луцьку, Кам'янці. В Ракові мали свою академію, де навчалося понад тисячу студентів, потужну друкарню при ній. Антитринітарії перекладали церковні книги українською мовою, друкували їх. Стосовно їх світогляду, то від початкового радикалізму вони еволюціонували до толерантного гуманізму [4, с.237].

Література

1. Історія філософії на Україні. – К., 1987. – Т. 1. Історія філософії України. Хрестоматія. – К., 1993.
2. Кленович Севастьян. Роксоланія //Українська поезія XVI ст. – К. 1987.
3. Історична проза // Українська література XIV-XVI ст. – К., 1988. С.600
4. Українські гуманісти епохи Відродження. – К., 1995. Т. 1-2. Orichovii Stanislai. Annales. Dantisco, 1643.С.467

Романенков О., студ. гр. БГР-1-20
Науковий керівник доктор філос. наук,
доц. Сакун А.В.
Київський національний університет
технологій та дизайну

ОСМИСЛЕННЯ КУЛЬТУРИ ЯК СОЦІАЛЬНОГО ЯВИЩА

В сучасному суспільстві проблема культури набрала небувалої гостроти. Культурна революція в умовах формування демократичної держави, здійснення економічних і соціальних реформ стає одним з важливих факторів.

Що ж таке культура? У чому специфіка і унікальність культури?

Латинське слово «культура» означає оброблення ґрунту, його культивування. Давньоримський мислитель Марк Туллій Ціцерон (106-43 рр. до н.е.) в праці «Тускуланські бесіди» поширив значення цього слова на інтелектуальні явища, називаючи філософію, за аналогією з обробітком землі – «обробітком духу». У XVII ст. це призабуте поняття відродив німецький філософ Готфрід Лейбніц (1646-1716), а від 60-х рр. XVIII ст. цим терміном став широко послуговуватися у своїх працях ще один німецький мислитель Йоганн Гердер (1744-1803). Він трактував культуру як знаряддя, яке служить людині для того, щоб вона могла вижити у жорстокому природному середовищі, як своєрідний спосіб підпорядкування людиною сил природи. Людина компенсує природні недоліки своїм розумом, високою здатністю пристосування до природного середовища і найголовніше – можливістю передання нагромадженого життєвого досвіду завдяки розвитку мови. Тобто, культура – це те, що створене людиною над власне природою як в матеріальному, так і в духовному плані. У широкому розумінні таке визначення культури побутує і сьогодні.

Культуру вивчають багато наук – філософія, історія, культурологія тощо. Але соціологія має свій ракурс дослідження цього суспільного феномена. Вона вивчає роль культури у формуванні та розвитку соціальних систем – соціальних інститутів, груп, суспільства в цілому. Соціологи цікавляться яким чином культура впливає на розвиток соціальних спільнот. Фактично, усі соціологічні школи і напрямки визнають особливе ключове значення культури у розвитку суспільства.

Культура – це система цінностей, уявлень про життя і кодів поведінки, що є спільними для людей, які пов'язані певним способом життя.

Усі ці цінності, уявлення і коди поведінки є для людей «залізними», тобто непорушними, правилами, що диктують як вони мають діяти в тій чи іншій ситуації, як спілкуватися з іншими людьми, вступати з ними у різноманітні стосунки і будувати суспільні структури. Люди, позбавлені культури, тобто усіх цих цінностей, уявлень про життя і кодів поведінки, були б безпорадними, нездатними до об'єднання для вирішення різних проблем. Культура є складним динамічним утворенням, яке має винятково соціальну природу.

Зв'язок між культурою і людьми має взаємний характер. Хоча люди вигадують культуру, проте саме культура творить людей.

Як суспільне явище культура виконує численні функції, найголовнішими з яких є такі:

- функція соціальної пам'яті (культура зберігає, передає і вдосконалює людський досвід);
- освітньо-виховна функція (індивід стає особистістю, членом суспільства в процесі соціалізації, тобто засвоєння знань, мови, символів, цінностей, звичаїв, традицій свого народу, своєї соціальної групи і всього людства);
- комунікативна функція (засіб спілкування людей, дозволяє їм пізнати і зрозуміти одне одного);
- інтегративна і дезінтегративна функція (засвоєння культури створює у людей — членів певної соціальної групи — відчуття спільноти. Таким чином, культура згуртовує людей, інтегрує їх, забезпечує цілісність спільноти. Але, згуртовуючи людей на базі якої-небудь однієї субкультури, вона тим самим протиставляє їх іншим, роз'єднуючи ширші спільноти. Всередині цих ширших культурних спільнот можуть виникати конфлікти на культурному ґрунті);
- регулятивна функція (під час процесу соціалізації — цінності, ідеали, норми, зразки поведінки стають частиною самосвідомості особистості. Вони формують і регулюють її поведінку. Культура визначає певні рамки в яких може і повинна діяти людина).

Культура охоплює всі сфери людської діяльності, зв'язує воедино економічну, політичну і духовні підсистеми суспільства. Вона міцно укорінена в цивілізації. Остання створює передумови культурного процесу. У свою чергу, культура створює умови розвитку цивілізації,

являючись творчістю нового. Але культура не тотожна цивілізації, як цивілізація не тотожна культурі. Культура є вільною діяльністю, що припускає втілення, реалізацію соціальних норм, які предписуються цивілізацією. Вона складає ціннісне надбання суспільства, сукупність матеріальних і духовних благ.

Культура невіддільна від людської діяльності, її прогрес обумовлений участю індивідів і соціальних груп у культурно-історичній творчості. Вона є носієм соціальної динаміки, формує особистість спроможну дати відповідь на виклик історії і передати імпульс соціальним змінам.

Література

1. Воронкова В.Г., Нікітенко В.О. Сучасна геокультура як соціокультурний феномен культурної глобалізації/ В.Г. Воронкова, В.О. Нікітенко // Гілея: науковий вісник: зб.наук. пр.- К.: Вид-во УАН ТОВ «НВП» «ВІР», 2013. Вип. 7. С. 127-139.
2. Мельник В.В. Культура буття людини як соціокультурний феномен/ В.В.Мельник // Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії: зб. наук. пр. - Запоріжжя: Вид-во ЗДІА, 2015, Вип. 60. С. 253-268.
3. <https://1nauka.ru/kultura-y.html>

Сімаченко М., студ. гр. БГР-1-20
Науковий керівник доктор філос. наук,
доц. Сакун А.В.
Київський національний університет
технологій та дизайну

РОЛЬ ОСОБИСТОСТІ В РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

В умовах інформаційного суспільства, людина бере участь у великій кількості комунікацій одночасно. Велика роль у цьому процесі належить розвитку інформації, упровадження якої у повсякденність породжує нові форми реальності. Зміни в сучасному суспільстві є постійним атрибутом суспільного життя і висувають нові вимоги до формування знань, навичок, мотиваційного інструментарію та способу життя людей.

Інформаційне суспільство - це найрозвиненіша в сенсі технологій виробництва людська цивілізація, що виникає внаслідок інформаційно-комп'ютерної революції та базується на інформаційних технологіях – «інтелектуальних» комп'ютерах, автоматизації та роботизації всіх сфер і галузей економіки й управління, єдиній інтегрованій системі зв'язку. Це поняття виникло ще у другій половині 60-х рр. ХХ ст., коли людство вперше усвідомило наявність інформаційного вибуху, а кількість циркульованої в суспільстві інформації стала зростати з неймовірною швидкістю.